

Nr 345

Av herr **Gustavsson** i Alvesta **m. fl.**, om undantag från deklarations-skyldighet för vissa folkpensionärer.

(Lika lydande med motion nr 227 i Första kammaren)

Enligt taxeringsförordningen skall självdeklaration för statlig och kommunal inkomsttaxering lämnas av envar, som under beskattningsåret haft inkomst överstigande visst belopp. Detta belopp har hittills varit fastställt till 1 200 kronor men fr. o. m. taxeringsåret 1963 höjts till 2 400 kronor. Deklarations-skyldighet kommer sålunda att föreligga för alla personer, som haft inkomst överstigande sistnämnda belopp.

Vi anser att denna gräns för deklarationsskyldighet icke är rätt avvägd med hänsyn till syftet att deklarerad inkomst skall utgöra underlag för skatte-intäkter till stat och kommun.

Som skattskyldig inkomst räknas f. n. även folkpension i form av ålders-pension och invalidpension m. m. Folkpensionärer med enbart pension jämte kommunalt bostadstillägg såsom enda inkomst för sitt uppehälle samt personer i motsvarande inkomstläge medgives efter yrkande vid taxeringarna som regel extra avdrag på grund av väsentligt nedsatt skatteförmåga. Högsta extra avdrag är f. n. 3 000 kronor (lika för hela landet).

Extra avdrag synes tveklöst medgivas vid taxeringarna när den deklarerade inkomsten icke överstiger existensminimum. För erläggande av preliminär skatt har centrala uppborðsnämnden den 16 december 1961 för ensamstående fastställt existensminium till 4 240—5 250 kronor och för sammanlevande makar till 5 650—7 500 kronor. Härtill kommer tillägg för varje barn med 660 kronor. När inkomsten icke överstiger fastställt existensminium behöver preliminär skatt icke inbetalas. Även vid taxeringarna tages som regel konsekvenserna av detta förhållande. Trots detta måste i de fall inkomsten överstiger 2 400 kronor självdeklaration inlämnas oavsett det förhållandet att beskattningsbart belopp alldeles uppenbart ej uppnås.

Fr. o. m. taxeringsåret 1963 kommer ortsavdrag, schablonavdrag, förtjänst resp. försäkringar och högsta extra avdrag att för ensamstående sammanlagt uppgå till 5 500 kronor och för sammanlevande makar till 8 000 kronor (lika för hela landet).

Efter ortsavdrag, schablonavdrag och extra avdrag blir för personer i förut-nämnda inkomstklasser den deklarerade inkomsten ur beskattningssynpunkt

som regel helt reducerad. Något beskattningsbart belopp uppstår sålunda icke och följaktligen kan heller inga skatteintäkter utvinnas från dessa deklaranter. Såsom exempel må anföras följande. En ensamstående folkpensionär i Stockholm har som enda inkomst pension jämte kommunalt bostadstillägg, sammanlagt 5 100 kronor per år. Vid taxering år 1963 minskas beloppet med ortsavdrag 2 250 kronor och schablonavdrag 250 kronor. Återstående 2 600 kronor reduceras helt efter yrkande om extra avdrag. Beskattningsbart belopp: 0 kronor. Det är att uppmärksamma, att i deklara-tionsanvisningarna nämnes folkpensionären som exempel på deklarat, som kan yrka extra avdrag.

Folkpensionärerna uppgår f. n. till totalt ca 980 000. Av dessa har ca 750 000 ålderspension och ca 145 000 invalidpension. Enligt statistiska centralbyrån hade i januari 1960 ca 50 procent av ålderspensionärerna och ca 70 procent av invalidpensionärerna kommunalt bostadstillägg. Detta tillägg förutsätter inga eller ytterst ringa inkomster vid sidan av pensionen. Taxeringsåret 1960 hade ca 800 000 inkomsttagare en sammanräknad nettoinkomst från 2 500 till 5 000 kronor. Med nettoinkomst avses därvid inkomsten minskad enbart med förvärvskostnader (resor etc.) samt underskott å förvärvskälla.

Från flertalet av dessa deklaranter kan rimligen inte några skatteintäkter utvinnas. Ändock skall för dessa deklaranter en stor organisationsapparat hållas i gång. Utan att samhället erhåller något ekonomiskt utbyte härför skall för dessa deklaranter bl. a. utställas preliminära debetsedlar, uppgifter kontrolleras i folkbokföringen, deklara-tionsblanketter tryckas och distribueras samt insamlas, sorteras och överlämnas till taxeringsnämnderna för behandling. Därefter skall taxeringsuppgifterna behandlas vid skatteorganens debiteringsavdelningar, slutliga debetsedlar utfärdas och kontrolleras i olika hänseenden, sedlarna utsändas till deklara-nterna samt uppgifter införas i taxeringslängderna. I icke så få fall belastar dessa ärenden även prövning-sinstanserna.

Hela deklara-tions-, taxerings- och debiteringsförfarandet för dessa hundratusentals deklaranter synes icke blott vara meningslöst utan torde även vara i hög grad oekonomiskt för samhället och belastande för den enskilde. Dessa ur skattesynpunkt onödiga deklara-tioner utgör säkerligen en avsevärd arbetsbelastning för skatteorganen, som de borde kunna befrias ifrån för att kunna ägna mera tid åt väsentligare skatteärenden.

Ur samhällsekonomisk synpunkt anser vi att frågan om inkomstgräns vid självdeklara-tion för statlig och kommunal inkomsttaxering bör upptagas till omprövning. Vi anser att skyldighet till självdeklara-tion i berörda hänseende för folkpensionärer och likställda bör föreligga först när inkomsten överstiger existensminimum eller det belopp som motsvaras av ortsavdrag+schablonavdrag+högsta extra avdrag.

Med hänvisning till vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam prövning av möjligheterna att undantaga från deklarationskyldighet folkpensionärer, som i huvudsak inte har andra inkomster än folkpensionen, samt därmed i inkomst-avseende likställda.

Stockholm den 25 januari 1962

Rune Gustavsson
i Alvesta

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund

Thorbjörn Fäldin